

**Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării
sexuale și a abuzurilor sexuale**

Lanzarote, 25 X2007

Preambul

Statele membre ale Consiliului Europei și alți semnatori ai prezentei Convenții;

Considerând că scopul Consiliului Europei este de a realiza o mai strânsă unitate între membrii săi;

Considerând că orice copil are dreptul, din partea familiei, a societății și a statului, la măsurile de protecție decurgând din condiția sa de minor;

Constatând că exploatarea sexuală a copiilor, în special sub forma pornografiei infantile și a prostituției, precum și toate formele de abuz sexual asupra copiilor, inclusiv faptele comise în străinătate, pun în pericol grav sănătatea și dezvoltarea psihosocială a copilului;

Constatând că exploatarea sexuală și abuzurile sexuale comise asupra copiilor au luat proporții îngrijorătoare atât la nivel național cât și internațional, în special prin utilizarea tot mai extinsă a tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), atât de către copii cât și de către autorii de infracțiuni și că prevenirea și combaterea exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra copiilor necesită cooperare internațională;

Considerând că bunăstarea și interesul superior ale copilului sunt valori fundamentale împărtășite de toate Statele membre care trebuie promovate fără nici un fel de discriminare;

Reamintind Planul de Acțiune adoptat în cadrul celei de-a treia Reuniuni la Vârf a Șefilor de Stat și de Guvern din cadrul Consiliului Europei (Varșovia, 16-17 mai 2005), care preconiza elaborarea de măsuri menite să stopeze exploatarea sexuală a copiilor;

Reamintind, în special, Recomandarea nr. R (91) 11 a Comitetului de Miniștri, referitoare la exploatarea sexuală, pornografia, prostituția și traficul de copii și tineri, Recomandarea Rec(2001)16 privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și Convenția privind criminalitatea informatică (ETS Nr. 185), în special articolul 9 din aceasta, precum și Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane (ETS nr. 197);

Având în vedere Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (1950, ETS nr. 5), Carta socială europeană revizuită (1996, ETS nr. 163), Convenția europeană privind drepturile copiilor (1996, ETS nr. 160);

Ținând cont de Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, și în special de articolul 34 din aceasta, de Protocolul facultativ privind vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă ca și Protocolul adițional la

Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale, vizând prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special femei și copii, precum și Convenția Organizației Internaționale a Muncii privind interzicerea celor mai grele forme de muncă infantilă și acțiunea imediată în vederea eliminării acestora;

Având în vedere Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene cu privire la combaterea exploatării sexuale a copiilor și a pedopornografiei (2004/68/JAI), Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene privind statutul victimelor în procesele penale (2001/220/JAI) și Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene referitoare la lupta împotriva traficului de ființe umane (2002/629/JAI);

Luând în considerare și alte instrumente juridice și programe internaționale pertinente în acest domeniu, cu deosebire Declarația și Programul de acțiune de la Stockholm, adoptate în cadrul Primului Congres Mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial (27-31 august 1996), Angajamentul mondial de la Yokohama adoptat în cadrul celui de-al doilea Congres mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial (17-20 decembrie 2001), Angajamentul și Planul de Acțiune de la Budapesta, adoptate în cadrul Conferinței pregătitoare a celui de-al doilea Congres mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scop comercial (20-21 noiembrie 2001), Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite S-27/2 "O lume demnă pentru copii" și Programul trienal "Construirea unei Europe cu și pentru copii", adoptat în urma celei de-a Treia Reuniune la Vârf a Șefilor de Stat și de Guvern și lansat de către Conferința de la Monaco (4-5 aprilie 2006);

Fiind hotărâte să contribuie efectiv la realizarea scopului comun al protejării copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, indiferent de autori și să asigure asistență victimelor;

Ținând cont de necesitatea de a elabora un instrument internațional cuprinzător axat pe aspecte de prevenție, protecție și de drept penal ale luptei împotriva tuturor formelor de exploatare sexuală și de abuz sexual împotriva copiilor și pe înființarea unui mecanism special de monitorizare,

Au convenit următoarele:

Capitolul I – Scop, principiul nediscriminării și definiții

Articolul 1 – Scop

1. Scopurile prezentei Convenții sunt:
 - a. prevenirea și combaterea exploatării sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor;
 - b. protejarea drepturilor copiilor care sunt victime ale exploatării sexuale și ale abuzurilor sexuale;
 - c. promovare cooperării la nivel național și internațional împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor.

2. Pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a prevederilor sale de către Părți, prezenta Convenție instituie un mecanism special de monitorizare.

Articolul 2 – Principiul nediscriminării

Punerea în aplicare a prevederilor prezentei Convenții de către Părți, în special a beneficiului măsurilor vizând protecția drepturilor victimelor trebuie asigurate fără nicio discriminare bazată pe motive de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, naționalitate sau origine socială, apartenența la o minoritate națională, avere, nașterea, orientarea sexuală, starea de sănătate, existența unui handicap sau orice altă situație.

Articolul 3 – Definiții

În sensul prezentei Convenții:

- a. prin termenul "copil" se înțelege orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani;
- b. expresia "exploatare și abuz sexual asupra copiilor" include comportamentele prevăzute la articolele 18 - 23 din prezenta Convenție;
- c. prin "victimă" se înțelege orice copil victimă a exploatării sexuale sau a abuzurilor sexuale.

Capitolul II – Măsurile de prevenire

Articolul 4 – Principii

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a preveni orice formă de exploatare sexuală și de abuz sexual asupra copiilor și pentru a protejia acestora.

Articolul 5 – Recrutarea, pregătirea profesională și conștientizarea persoanelor care lucrează cu copiii

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja conștientizarea referitoare la protecția și drepturile copiilor, în rândul persoanelor care lucrează în mod regulat cu copiii în sectoarele de învățământ, sanitar, de protecție socială, justiție, forțe de ordine, precum și în domeniile sportiv, cultural și de divertisment.
2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că persoanele prevăzute la alineatul 1 au cunoștințe adecvate privind exploatarea sexuală a copiilor și abuzurile sexuale comise asupra acestora, mijloace pentru a le identifica și posibilitatea menționată la articolul 12, alineatul 1.
3. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu dreptul său intern, pentru a se asigura, prin condițiile impuse candidaților la ocuparea acelor profesii care implică, în mod regulat, contactul cu copiii, că aceștia nu au fost condamnați pentru fapte de exploatare sau de abuz sexual asupra copiilor.

Articolul 6 – Educația pentru copii

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că copiii primesc, în cadrul învățământului primar și secundar, informații cu privire la riscurile exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, precum și cu privire la mijloacele prin care se pot apăra, în funcție de nivelul lor de dezvoltare. Aceste informații, asigurate, după caz, în colaborare cu părinții, vor fi furnizate într-un contextul unei informări mai generale asupra sexualității și vor acorda o atenție specială situațiilor de risc, în special celor care implică folosirea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor.

Articolul 7 – Programe sau măsuri de intervenție preventivă

Fiecare Parte se va asigura că persoanele care au temerea că ar putea săvârși oricare dintre infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție pot avea acces, după caz, la programe sau măsuri eficiente de intervenție menite să evalueze și să prevină riscul comiterii infracțiunilor.

Articolul 8 – Măsuri ce vizează publicul larg

1. Fiecare Parte va promova sau organiza campanii de conștientizare adresate publicului larg, cu privire la fenomenul exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra acestora și privind măsurile preventive ce pot fi luate.
2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a preveni sau interzice răspândirea de materiale publicitare pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

Articolul 9 – Participarea copiilor, a sectorului privat, media și a societății civile

1. Fiecare Parte va încuraja participarea copiilor, în conformitate cu nivelul lor de dezvoltare, la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor, programelor sau altor inițiative legate de lupta împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale asupra copiilor.
2. Fiecare Parte va încuraja sectorul privat, în special sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor, industria turismului și a transportului, sectoarele bancare și financiare, precum și societatea civilă, să participe la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de prevenire a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor și să pună în aplicare norme interne prin autoreglementare sau prin colaborare în materia reglementării.
3. Fiecare Parte va încuraja mijloacele media să furnizeze informație corespunzătoare privind toate aspectele exploatării și abuzului sexual comise asupra copiilor, cu respectarea independenței mass - mediei și a libertății presei.
4. Fiecare Parte va încuraja finanțarea, după caz, inclusiv prin crearea de fonduri, a unor proiecte și programe desfășurate de către societatea civilă și menite să prevină și să îi apere pe copii de exploatarea sexuală și de abuzuri sexuale.

Capitolul III – Autoritățile specializate și structuri de coordonare

Articolul 10 – Măsuri naționale de coordonare și colaborare

1. Fiecare Parte va lua măsurile necesare pentru a asigura coordonarea la nivel național sau local dintre diferitele autorități cu competențe în domeniul protecției copiilor, a prevenirii și luptei împotriva exploatării și abuzurilor sexuale comise asupra acestora, în special în sectorul învățământului și al sănătății, al serviciilor sociale, forțelor de ordine și al autorităților judiciare.
2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru înființarea sau desemnarea:
 - a. unor instituții naționale sau locale independente care să promoveze și să apere drepturile copilului, asigurându-le resursele și stabilindu-le responsabilitățile specifice;
 - b. unor mecanisme sau centre de colectare a datelor, la nivel național sau local și în colaborare cu societatea civilă, cu scopul observării și evaluării fenomenului exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor, cu respectarea cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal.
3. Fiecare Parte va încuraja cooperarea dintre autoritățile publice competente, societatea civilă și sectorul privat, pentru o mai bună prevenire și combatere ale exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor.

Capitolul IV – Măsurile de protecție și asistență pentru victime

Articolul 11 – Principii

1. Fiecare Parte va stabili programe sociale eficiente și va înființa structuri multidisciplinare care să asigure sprijinul necesar pentru victime, pentru părinții și rudele apropiate ale acestora și pentru orice persoană care răspunde de îngrijirea lor.
2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că, atunci când vârsta victimei nu este cunoscută cu certitudine și există motive să se creadă că este vorba despre un copil și, până la determinarea vârstei sale, victimei să i se acorde măsurile de protecție și asistență care sunt prevăzute pentru copii.

Articolul 12 – Raportarea suspiciunilor de exploatare sau de abuzuri sexuale

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că regulile de confidențialitate impuse de dreptul intern anumitor practicieni care sunt solicitați să lucreze cu copiii nu constituie un obstacol pentru posibilitatea acestora de a semnala serviciilor de protecție a copilului orice situație în care există motive rezonabile să creadă că un copil este victima exploatării sau a abuzului sexual.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja pe orice persoană care cunoaște sau are bănuieli, cu bună credință, despre existența exploatării sexuale sau a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor, să sesizeze serviciile competente.

Articolul 13 – Liniile de asistență

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a încuraja și sprijini înființarea de servicii de comunicare, cum ar fi posturi telefonice sau de internet care să permită consilierea solicitanților, chiar confidențial sau cu respectarea anonimatului acestora.

Articolul 14 – Asistența pentru victime

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a asigura asistență victimelor, pe termen scurt și lung, în vederea recuperării fizice și psihosociale a acestora. Măsurile luate în aplicarea prezentului alineat trebuie să țină cont considerarea opiniile, nevoile și preocupările copilului.

2. Fiecare Parte va lua măsuri, în condițiile prevăzute de dreptul său intern, în vederea cooperării cu organizațiile neguvernamentale, cu alte organizații competente, cu alte organizații competente sau cu alte structuri ale societății civile care acordă asistență victimelor.

3. Dacă părinții sau persoanele în a căror îngrijire se află copilul sunt implicate în exploatarea sexuală sau în abuzuri sexuale comise asupra acestuia, procedurile de intervenție adoptate în aplicarea articolului 11, alineatul 1, vor include:

- posibilitatea îndepărtării autorului prezumat al faptei;
- posibilitatea retragerii victimei de mediul său familial. Condițiile și durata acestei separări se stabilesc în conformitate cu interesul superior al copilului.

4. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că persoanele apropiate victimei pot beneficia, dacă este cazul, de asistență terapeutică, în special de asistență psihologică de urgență.

Capitolul V – Programele sau măsurile de intervenție

Articolul 15 – Principii generale

1. Fiecare Parte va asigura sau promova, în conformitate cu dreptul său intern, programe sau măsuri eficiente de intervenție pentru persoanele prevăzute la articolul 16, alineatele 1 și 2, în vederea prevenirii și reducerii la minimum a riscurilor de repetare a infracțiunilor de natură sexuală comise asupra copiilor. Aceste programe sau măsuri trebuie să fie accesibile în orice etapă a procesului, în mediul carceral și în libertate, în condițiile prevăzute de dreptul intern.

2. Fiecare Parte va asigura sau promova, în conformitate cu dreptul său intern, dezvoltarea de parteneriate sau alte forme de cooperare între autoritățile

competente, în special între serviciile de sănătate și cele sociale, și autoritățile judiciare și alte organe care răspund de monitorizarea persoanelor prevăzute la articolul 16, alineatele 1 și 2.

3. Fiecare Parte va prevedea, în conformitate cu dreptul său intern, efectuarea unei evaluări a gradului de pericol și risc posibil de repetare a infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție, de către persoanele prevăzute la articolul 16, alineatele 1 și 2, cu scopul identificării programelor sau măsurilor adecvate.

4. Fiecare Parte va prevedea, în conformitate cu dreptul său intern, efectuarea unei evaluări a eficienței programelor și măsurilor puse în aplicare.

Articolul 16 – Beneficiarii programelor și măsurilor de intervenție

1. Fiecare Parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele care urmărite pentru oricare dintre infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție pot avea acces la programele sau măsurile menționate la articolul 15, alineatul 1, în condiții care în nu sunt nici prejudiciabile și nici contrare drepturilor la apărare și cerințelor unui proces echitabil și imparțial, în special cu respectarea regulilor ce guvernează principiul prezumției de nevinovăție. ✓

2. Fiecare Parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele condamnate pentru oricare dintre infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție pot avea acces la programele sau măsurile prevăzute la articolul 15, alineatul 1.

3. Fiecare Parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că programele sau măsurile de intervenție sunt aplicate sau adaptate pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale copiilor care au comis infracțiuni de natură sexuală, inclusiv pe cele ale copiilor care nu au împlinit încă vârsta răspunderii penale, în scopul soluționării problemelor lor de comportament sexual.

Articolul 17 – Informarea și consimțământul

1. Fiecare Parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele prevăzute la articolul 16 și cărora li s-au propus programe sau măsuri de intervenție sunt pe deplin informate referitor la motivele pentru care li s-a făcut propunerea și că ele consimt să beneficieze de programul sau măsura respectivă în deplină cunoștință de cauză.

2. Fiecare Parte se va asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că persoanele cărora li s-au propus programe sau măsuri de intervenție le pot refuza, iar în cazul persoanelor condamnate, că acestea sunt informate cu privire la consecințele posibile ale unui eventual refuz.

Capitolul VI – Dreptul penal material

Articolul 18 – Abuzuri sexuale

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura de incriminarea următoarelor fapte comise cu intenție:

- a. activitățile sexuale cu un copil care, potrivit prevederilor în vigoare ale dreptului național, nu a împlinit vârsta legală pentru viața sexuală;
- b. activități sexuale cu un copil dacă:
 - se folosesc constrângerea, forța sau amenințările; sau
 - se abuzează de o poziție recunoscută ca fiind de încredere, de autoritate sau de influență asupra copilului, inclusiv în cadrul familiei; sau
 - se abuzează de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului, mai ales datorită unui handicap psihic sau fizic sau datorită unei situații de dependență.

2. În scopul aplicării alineatului 1 de mai sus, fiecare Parte va decide vârsta până la care este interzisă desfășurarea de activități sexuale cu un copil.

3. Prevederile alineatul 1a nu sunt menite să guverneze activitățile sexuale consimțite între minori.

Articolul 19 – Infrațiuni referitoare la prostituția infantilă

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura de incriminarea următoarelor fapte comise cu intenție:

- a. recrutarea unui copil pentru a practica prostituția sau pentru a determina un copil să participe la prostituție;
- b. constrângerea unui copil să se prostitueze sau obținerea unui profit din, sau exploatarea în altă manieră a unui copil în asemenea scopuri;
- c. recurgerea la prostituția infantilă.

2. În sensul prezentului articol, termenul “prostituție infantilă” desemnează faptul de a folosi un copil pentru activități sexuale atunci când se oferă sau se promit sume de bani sau orice altă formă de remunerație sau de răsplată, indiferent dacă această plată, promisiune sau răsplată se oferă copilului sau unei terțe persoane.

Articolul 20 – Infrațiuni referitoare la pornografia infantilă

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru incriminarea următoarelor fapte comise cu intenție și fără drept:

- a. producția de pornografie infantilă;
- b. oferirea sau punerea la dispoziție a pornografiei infantile;
- c. distribuirea sau transmiterea pornografiei infantile;

- d. procurarea de pornografie infantilă pentru sine sau pentru altul;
 - e. deținerea de pornografie infantilă;
 - f. obținerea accesului cu bună știință, prin intermediul tehnologiei informației și comunicațiilor, la pornografia infantilă.
2. În sensul prezentului articol, termenul "pornografie infantilă" desemnează orice material care înfățișează, în manieră vizuală, un copil care desfășoară un comportament sexual explicit, real sau simulat, sau orice reprezentare a organelor sexuale ale unui copil, în principal pentru scopuri sexuale.
3. Fiecare Parte își poate rezerva dreptul de a nu aplica, integral sau parțial, prevederile alineatului 1 a și e în ceea ce privește producția și deținerea:
- de materiale pornografice ce constau exclusiv în reprezentări simulate sau imagini realiste ale unui copil inexistent;
 - de materiale pornografice care implică copii care au împlinit vârsta prevăzută în aplicarea articolului 18, alineatul 2, dacă aceste imagini sunt produse și deținute de către aceștia cu consimțământul lor și numai pentru a fi folosite de către aceștia în intimitate.
4. Fiecare Parte își poate rezerva dreptul de a nu aplica, integral sau parțial, prevederile alineatului 1f.

Articolul 21 – Infraacțiunile legate de participarea unui copil la spectacole pornografice

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a incrimina următoarele fapte comise cu intenție:
- a. recrutarea unui copil în vederea participării la spectacole pornografice sau favorizarea participării unui copil la asemenea spectacole;
 - b. constrângerea unui copil să participe la spectacole pornografice sau obținerea unui profit, sau exploatarea în altă manieră a unui copil în asemenea scopuri;
 - c. faptul de a asista, în cunoștință de cauză, la spectacole pornografice care implică participarea copiilor.
2. Fiecare Parte își poate rezerva dreptul de a limita aplicarea alineatului 1c la cazurile în care copiii au fost recrutați sau constrânși în conformitate cu alineatul 1a sau b.

Articolul 22 – Coruperea copiilor

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru incriminarea faptei de a determina cu intenție, în scopuri sexuale, unu copil care nu a împlinit vârsta prevăzută de articolul 18, alineatul 2, să asiste la comiterea unui abuz sexual sau la desfășurarea de activități sexuale, chiar dacă nu este obligat să participe la acestea.

Articolul 23 – Acostarea copiilor în scopuri sexuale

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a incrimina propunerea făcută cu intenție de către un adult, prin intermediul

tehnologiilor de comunicare și informare, pentru a întâlni un copil care nu a împlinit vârsta prevăzută de articolul 18, alineatul 2, în scopul comiterii asupra acestuia a oricărei infracțiuni dintre cele prevăzute la articolul 18, alineatul 1a, sau la articolul 20, alineatul 1a, dacă propunerea a fost urmată de fapte materiale care conduc la o acea întâlnire.

Articolul 24 – Complicitatea și tentativa

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru incrimina, atunci când este săvârșită cu intenție, complicitatea la comiterea oricăreia dintre infracțiunile prevăzute în prezenta Convenție.
2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a prevedea ca infracțiune, atunci când este săvârșită cu intenție, tentativa de comitere a infracțiunilor prevăzute în prezenta Convenție.
3. Fiecare Parte își poate rezerva dreptul de a nu aplica, integral sau în parte, alineatul 2 în legătură cu infracțiunile prevăzute la articolul 20, alineatul 1 b, d, e și f, articolul 21, alineatul 1 c, articolul 22 și articolul 23.

Articolul 25 – Competența

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a-și stabili competența în legătură cu orice infracțiune prevăzută în conformitate cu prezenta Convenție, atunci când infracțiunea este comisă:
 - a. pe teritoriul său; sau
 - b. la bordul unei nave aflate sub pavilionul părții respective; sau
 - c. la bordul unei aeronave înregistrate conform legilor Părții respective; sau
 - d. de către unul dintre cetățenii săi; sau
 - e. de către o persoană care își are reședința obișnuită pe teritoriul său.
2. Fiecare Parte se va strădui să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a-și stabili competența în legătură cu orice infracțiune prevăzută în conformitate cu prezenta Convenție atunci când aceasta este comisă împotriva unuia dintre cetățenii săi sau împotriva unei persoane care își are reședința obișnuită pe teritoriul său.
3. Fiecare Parte poate, la momentul semnării sau la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, prin intermediul unei declarații adresate Secretarului General al Consiliului Europei, să declare că își rezervă dreptul de a nu aplica sau de a aplica numai în anumite cazuri sau cu anumite condiții regulile de competență prevăzute la alineatul 1 e din prezentul articol.
4. În vederea urmăririi infracțiunilor prevăzute la articolele 18, 19, 20, alineatul 1a, și 21, alineatul 1a și b, din prezenta Convenție, fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că competența sa în ceea ce privește alineatul 1d nu este supusă condiției ca faptele să fie incriminate la locul comiterii lor.

5. Fiecare Parte poate, la momentul semnării sau la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, prin intermediul unei declarații adresate Secretarului General al Consiliului Europei, să declare că își rezervă dreptul de a limita aplicarea alineatului 4 din prezentul articol, în ceea ce privește infracțiunile prevăzute în conformitate cu articolul 18, alineatul 1b, punctele 2 și 3, la cazurile în care cetățeanul său își are reședința obișnuită pe teritoriul său.

6. În vederea urmării infracțiunilor prevăzute în conformitate cu articolele 18, 19, 20, alineatul 1a, și 21 din prezenta Convenție, fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca stabilirea competenței sale în ceea ce privește alineatul 1d și e să nu fie supusă condiției ca urmărirea să fie precedată de o plângere din partea victimei sau de un denunț efectuate de către statul pe teritoriul căruia a fost comisă infracțiunea.

7. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a-și stabili competența cu privire la infracțiunile prevăzute în prezenta Convenție, în cazurile în care autorul prezumat se află pe teritoriul său și nu poate fi extrădat către o altă Parte din motive de cetățenie.

8. Dacă mai multe Părți se consideră competente cu privire la o infracțiune presupusă a fi stabilită în conformitate cu prezenta Convenție, Părțile implicate se consultă, după caz, în vederea stabilirii celei mai adecvate competențe pentru urmărirea infracțiunii respective.

9. Fără a afecta normele generale de drept internațional, prezenta Convenție nu exclude nici o competență penală exercitată de către o Parte în conformitate cu dreptul său intern.

Articolul 26 – Răspunderea persoanelor juridice

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca persoana juridică să poată fi trasă la răspundere pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție, atunci când au fost comise în beneficiul său de către orice persoană fizică care a acționat fie individual fie în calitate de membru al unui organ al persoanei juridice, care exercită o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice, în baza:

- a. împuternicirii de reprezentare a persoanei juridice;
- b. autorității de a lua decizii în numele persoanei juridice;
- c. autorității de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.

2. În afară de cazurile deja prevăzute la alineatul 1, fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că persoana juridică poate răspunde pentru cazul în care lipsa de supraveghere sau control din partea unei persoane fizice dintre cele menționate la alineatul 1 a făcut posibilă comiterea unei infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție în folosul acelei persoane juridice de către o persoană fizică ce acționa sub autoritatea persoanei juridice.

3. În conformitate cu principiile juridice ale Părții, răspunderea persoanei juridice poate fi penală, civilă sau administrativă.

4. Această răspundere nu afectează răspunderea penală a persoanelor fizice care au comis infracțiunea.

Articolul 27 – Sancțiuni și măsuri

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție să fie pedepsite în cu sancțiuni efective, proporționale și descurajante, ținând seama de gravitatea lor. Aceste sancțiuni vor include pedepse privative de libertate care pot da loc la extradare.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru ca persoanele juridice răspunzătoare potrivit articolului 26 să fie pasibile de sancțiuni efective, proporționale și descurajante, care includ amenzi penale sau ne penale și alte măsuri, în special:

- a. excluderea de la un beneficiu sau ajutor public;
- b. interzicerea temporară sau permanentă a desfășurării de activități comerciale;
- c. punerea sub supraveghere judiciară;
- d. o dispoziție judiciară privind dizolvarea.

3. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru:

- a. permite reținerea și confiscarea:
 - bunurilor, documentelor și altor instrumente folosite pentru săvârșirea sau care au facilitat săvârșirea infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție;
 - produselor infracțiunilor sau contravaloarea acestora;
- b. permite închiderea temporară sau permanentă a oricărei unități folosite pentru săvârșirea oricăreia dintre infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție, fără a afecta drepturile terților de bună credință, sau interzicerea temporară sau permanentă ca făptașul să mai exercite profesia sau activitatea voluntară care implică contactul cu copiii și în cadrul căreia s-a săvârșit infracțiunea.

4. Fiecare Parte poate adopta și alte măsuri în legătură cu autorii de infracțiuni, cum ar fi decăderii acestora din drepturile părintești sau monitorizarea sau supravegherea persoanelor condamnate.

5. Fiecare Parte poate prevedea că produsele infracțiunii sau bunurile confiscate potrivit prevederilor prezentului articol pot fi transferate într-un fond special pentru finanțarea programelor de prevenire și asistență pentru victimele oricăror dintre infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

Articolul 28 – Circumstanțele agravante

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că următoarele împrejurări, în măsura în care nu fac deja parte din elementele constitutive ale infracțiunii, pot, în conformitate cu prevederile dreptului

intern, să fie luate în considerare ca circumstanțe agravante la stabilirea sancțiunilor pentru infracțiunile prevăzute în prezenta Convenție:

- a. infracțiunea a adus o atingere gravă sănătății fizice sau psihice a victimei;
- b. infracțiunea a fost precedată sau însoțită de acte de tortură sau de violență gravă;
- c. infracțiunea a fost comisă asupra unei victime deosebit de vulnerabile;
- d. infracțiunea a fost comisă de către un membru al familiei, de către o persoană care locuia împreună cu copilul sau de către o persoană care a abuzat de autoritate;
- e. infracțiunea a fost comisă de către mai multe persoane ce au acționat împreună;
- f. infracțiunea a fost comisă în cadrul unui grup infracțional organizat;
- g. făptașul a mai fost condamnat pentru infracțiuni de aceeași natură.

Articolul 29 – Condamnările anterioare

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a prevedea posibilitatea luării în considerare, la stabilirea pedepsei, a condamnărilor definitive pronunțate de către altă Parte la Convenție în legătură cu infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

Capitolul VII – Cercetarea, urmărirea și dreptul procedural

Articolul 30 – Principii

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că cercetările și procedurile penale se desfășoară în interesul superior al copilului și cu respectarea drepturilor acestuia.
2. Fiecare Parte va adopta o abordare protectoare față de victime, asigurându-se că cercetările și procesele penale nu agravează trauma trăită de copil și că răspunsul justiției penale este urmat de acordarea de asistență, dacă este cazul.
3. Fiecare Parte se va asigura că cercetările și procesele penale soluționate cu prioritate și se desfășoară fără întârzieri nejustificate.
4. Fiecare Parte se va asigura că măsurile adoptate în conformitate cu prezentul capitol nu afectează drepturile la apărare și exigențele unui proces echitabil și imparțial, în conformitate cu articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
5. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu principiile fundamentale ale dreptului său intern:
 - pentru a garanta cercetarea și urmărirea eficientă a infracțiunilor prevăzute în prezenta Convenție, stipulând, acolo unde este cazul, posibilitatea desfășurării de anchete sub acoperire;
 - pentru a permite organelor sau serviciilor de cercetare să identifice victimele infracțiunilor prevăzute în conformitate cu articolul 20 în

special prin analizarea materialelor de pornografie infantilă, cum ar fi fotografiile și înregistrările audiovizuale transmise sau puse la dispoziție prin folosirea tehnologiilor informației și comunicațiilor.

Articolul 31 – Măsuri generale de protecție

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a apăra drepturile și interesele victimelor, cu deosebire al martorilor, pe parcursul tuturor etapelor cercetării și procesului penal, în special prin:

- a. informarea lor cu privire la drepturile pe care le au și la serviciile care le stau la dispoziție și, cu excepția cazului în care nu doresc să primească asemenea informații, cu privire la modul în care este examinată plângerea lor, la acuzațiile formulate, la evoluția generală a cercetărilor sau a procesului, și la rolul lor în cadrul acestora, precum și cu privire la soluția pronunțată în cauza lor;
- b. asigurarea, cel puțin în cazurile în care victimele și familiile lor ar putea fi în pericol, că acestea vor putea fi informate, dacă este necesar, atunci când persoana urmărită sau condamnată este pusă în libertate temporar sau definitiv;
- c. acordarea permisiunii victimelor, într-o manieră conformă cu regulile procedurale ale dreptului intern, de a fi ascultate, de a furniza dovezi și de a alege modul de prezentare și examinare a opiniilor, nevoilor și preocupărilor lor, direct sau prin intermediar;
- d. asigurarea de servicii de asistență adecvate pentru victime, pentru ca drepturile și interesele lor să fie prezentate și luate în considerare în mod corespunzător;
- e. protejarea vieții private, a identității și a imaginii victimelor și prin luarea de măsuri în conformitate cu dreptul intern în vederea prevenirii răspândirii în public a oricăror informații care ar putea duce la identificarea lor;
- f. garantarea siguranței victimelor, precum și a familiilor și a martorilor care depun mărturie în favoarea victimelor, împotriva intimidării, răzbunării și a unei noi victimizări;
- g. asigurarea evitării contactului dintre victime și infractori în sediile instanțelor și al autorităților de anchetă, cu excepția cazului în care autoritățile competente stabilesc altfel în interesul superior al copilului sau atunci când cercetările sau procesul necesită acest contact.

2. Fiecare Parte va garanta victimelor, încă de la primul contact cu autoritățile competente, accesul la informații privind procedurile judiciare și administrative pertinente.

3. Fiecare Parte se va asigura că victimele au acces, gratuit dacă acest lucru se justifică, la asistență juridică atunci când este posibil ca ele să aibă calitatea de părți la procesul penal.

4. Fiecare Parte va prevedea posibilitatea ca autoritățile judiciare să desemneze un reprezentant special pentru victimă atunci când, conform dreptului intern, aceasta poate avea calitatea de parte în procedura judiciară iar deținătorii răspunderii părintești nu pot reprezenta copilul în proces din pricina unui conflict de interese existent între ei și victimă.

5. Fiecare Parte va prevedea, prin intermediul unor măsuri legislative sau de altă natură, în conformitate cu condițiile prevăzute de dreptul intern, posibilitatea ca grupurile, fundațiile, asociațiile sau organizațiile guvernamentale sau neguvernamentale să acorde asistență și/sau sprijin victimelor, cu consimțământul acestora, pe parcursul proceselor penale referitoare la infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

6. Fiecare Parte se va asigura că informațiile furnizate victimelor în conformitate cu prevederile prezentului articol vor fi într-o manieră adaptată vârstei lor și gradului lor de maturitate și într-o limbă pe care acestea o înțeleg.

Articolul 32 – Inițierea procedurii

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că cercetarea sau urmărirea infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție nu sunt condiționate de existența unei plângeri sau acuzații formulate de către victimă, și că procesul poate continua chiar dacă victima și-a retras declarațiile.

Articolul 33 – Prescripția

Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că termenul de prescripție pentru inițierea procedurilor în legătură cu infracțiunile prevăzute în conformitate cu articolele 18, 19, alineatul 1a și b, și 21, alineatul 1a și b continuă pe o perioadă de timp suficientă pentru a permite demararea eficientă a urmăririi după ce victima a împlinit vârsta majoratului și că este proporțională cu gravitatea infracțiunii respective.

Articolul 34 – Cercetările

1. Fiecare Parte va adopta măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele, unitățile sau serviciile care răspund de efectuarea cercetărilor sunt specializate în domeniul combaterii exploatării sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor sau că persoanele respective sunt pregătite profesional în acest scop. Unitățile sau serviciile trebuie să beneficieze de resurse financiare adecvate.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că incertitudinea în legătură cu vârsta reală a victimei nu împiedică inițierea procesului penal.

Articolul 35 – Audierile copilului

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că:

- a. audierile copilului au loc fără întârzieri nejustificate după ce faptele au fost sesizate autorităților competente;
- b. interviurile cu copilul au loc, dacă este necesar, în spații concepute să fie amenajate în acest scop;

- c. audierile copilului sunt desfășurate de către profesioniști pregătiți anume pentru aceasta;
- d. aceleași persoane, dacă este posibil și adecvat, desfășoară toate audierile cu copilul;
- e. numărul audierilor este cât mai limitat posibil, menținându-se în limitele minime necesare pentru scopurile procesului penal;
- f. copilul poate fi însoțit de către reprezentantul său legal sau, dacă este adecvat, de către un adult ales de către copil, cu excepția cazului în care o decizie motivată prevede contrariul în legătură cu persoana respectivă.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că toate audierile victimei sau, după caz, cele luate unui martor care este copil, pot fi înregistrate video și că aceste înregistrări pot fi acceptate ca probe în instanță, în conformitate cu regulile prevăzute de dreptul său intern.

3. Dacă vârsta victimei este incertă și există motive să se creadă că este vorba despre un copil, măsurile prevăzute la alineatele 1 și 2 se aplică până la confirmarea vârstei acesteia.

Articolul 36 – Procedura judiciară

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu normele interne care reglementează autonomia profesiilor juridice, pentru a se asigura că toate persoanele implicate în derularea procedurii, și în special judecătorii, procurorii și avocații beneficiază de pregătire profesională în materia drepturilor copilului, a combaterii exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale asupra copiilor.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura, în conformitate cu dreptul său intern, că:

- a. judecătorul poate dispune desfășurarea ședinței de judecată cu ușile închise;
- b. victima poate fi audiată în sala de judecată fără a fi prezentă acolo, în special prin folosirea tehnologiilor de comunicații adecvate.

Capitolul VIII – Înregistrarea și stocarea datelor

Articolul 37 – Înregistrarea și stocarea datelor naționale privind infractorii condamnați

1. În scopul prevenirii și reprimării infracțiunilor prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție, fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru colectarea și stocarea, în conformitate cu prevederile în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal și cu alte reguli și garanții adecvate prevăzute de dreptul intern, de date referitoare la identitatea și profilul genetic (ADN) ale persoanelor condamnate pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

2. La momentul semnării sau al depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, fiecare Parte va comunica Secretarului General

al Consiliului Europei denumirea și adresa unei singure autorități naționale care răspunde de implementarea prevederilor alineatului 1.

3. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că informațiile menționate la alineatul 1 pot fi transmise autorității competente a unei alte Părți, în conformitate cu condițiile prevăzute de dreptul său intern și cu instrumentele internaționale în materie.

Capitolul IX – Cooperarea internațională

Articolul 38 – Principii generale și măsuri de cooperare internațională

1. Părțile vor coopera, în conformitate cu prevederile prezentei Convenții, și prin aplicarea instrumentelor pertinente aplicabile la nivel internațional și regional, a aranjamentelor încheiate în baza legislației uniforme sau pe bază de reciprocitate și a legilor interne, în cea mai mare măsură posibilă, în vederea:

- a. prevenirii și combaterii exploatării sexuale a copiilor și a abuzurilor sexuale comise asupra acestora;
- b. protejării și asigurării de asistență victimelor;
- c. desfășurării cercetărilor sau proceselor având ca obiect infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că victimele unei infracțiuni prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție aflate pe teritoriul unei alte Părți decât cea în care își au reședința pot formula plângere la autoritățile competente din statul lor de reședință.

3. Dacă o Parte care condiționează asistența judiciară reciprocă în materie penală sau extrădarea de existența unui tratat primește o cerere de asistență judiciară sau de extrădare din partea unei Părți cu care nu a încheiat un astfel de tratat, poate considera prezenta Convenție drept bază juridică pentru acordarea asistenței judiciare în materie penală sau a extrădării în legătură cu infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta Convenție.

4. Fiecare Parte se va strădui să integreze, dacă este cazul, prevenirea și lupta împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor în programe de asistență pentru dezvoltare furnizate unor terțe state.

Capitolul X – Mecanismul de monitorizare

Articolul 39 – Comitetul Părților

1. Comitetul Părților se compune din reprezentanți ai Părților la Convenție.

2. Comitetul Părților va fi convocat de către Secretarul General al Consiliului Europei. Prima sa reuniune va avea loc în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei Convenții pentru cea de-a zecea semnatară care a ratificat-o. Ulterior, acesta se va reuni la solicitarea a cel puțin o treime dintre Părți sau a Secretarului General.

3. Comitetul Părților își adoptă propriile reguli de procedură.

Articolul 40 – Alți reprezentanți

1. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, Comisarul pentru Drepturile Omului, Comitetul European pe Probleme Penale (CDPC), precum și alte comitete interguvernamentale competente ale Consiliului Europei, vor numi fiecare câte un reprezentant în Comitetul Părților.
2. Comitetul de Miniștri poate invita și alte organe ale Consiliului Europei să numească un reprezentant în Comitetul Părților, după consultarea cu acesta.
3. Reprezentanții societății civile, și în special ai organizațiilor neguvernamentale, pot fi admiși în calitate de observatori în Comitetul Părților potrivit procedurii stabilite de regulile Consiliului Europei.
4. Reprezentanții numiți potrivit prevederilor alineatelor 1 - 3 de mai sus vor participa la reuniunile Comitetului Părților fără a avea drept de vot.

Articolul 41 – Atribuțiile Comitetului Părților

1. Comitetul Părților va monitoriza implementarea prezentei Convenții. Regulile de procedură ale Comitetului Părților trebuie să stabilească procedura de evaluare a implementării prezentei Convenții.
2. Comitetul Părților va facilita colectarea, analiza și schimbul de informații, experiență și bune practici între state, spre îmbunătățirea capacității lor de prevenire și combatere a exploatării sexuale a copiilor și ale abuzurilor sexuale comise asupra acestora.
3. Comitetul Părților mai are, după caz, următoarele atribuții:
 - a. facilitează sau îmbunătățește folosirea și implementarea eficientă a prezentei Convenții, inclusiv identificarea oricăror probleme și a efectelor oricărei declarații sau rezerve formulate conform prezentei Convenții;
 - b. își exprimă opinia asupra oricărei chestiuni legate de aplicarea prezentei Convenții și facilitează schimbul de informații asupra progreselor juridice, de politici sau tehnologice importante.
4. În îndeplinirea atribuțiilor sale prevăzute de prezentul articol, Comitetul Părților va fi asistat de către Secretariatul Consiliului Europei.
5. Comitetul European pe Probleme de Penale (CDPC) va fi informat periodic despre activitățile menționate la alineatele 1, 2 și 3 ale prezentului articol.

Capitolul XI – Relația cu alte instrumente internaționale

Articolul 42 – Relația cu Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului și cu Protocolul facultativ la aceasta, referitor la vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă

Prezenta Convenție nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor decurgând din prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului și ale

Protocolului facultativ la aceasta, referitor la vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă, și este menită să sporească protecția acordată de către aceste prevederi și să dezvolte și să completeze standardele cuprinse în acestea.

Articolul 43 – Relația cu alte instrumente internaționale

1. Prezenta Convenție nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care decurg din alte instrumente internaționale la care Părțile la prezenta Convenție sunt Părți sau vor deveni Părți și care conțin prevederi legate de chestiunile guvernate de prezenta Convenție și asigură mai multă protecție și asistență pentru copiii care sunt victime ale exploatării sau abuzurilor sexuale.

2. Părțile la Convenție pot încheia acorduri bilaterale sau multilaterale referitoare la problemele reglementate de prezenta Convenție, în scopul completării sau consolidării prevederilor sale sau facilitării aplicării principiilor pe care le consacra.

3. Părțile care sunt membre ale Uniunii Europene vor aplica, în relațiile dintre ele, regulile comunitare și cele ale Uniunii Europene în măsura în care există reguli comunitare sau ale Uniunii Europene care guvernează subiectul vizat și sunt aplicabile în speță, fără a afecta obiectul și scopul prezentei Convenții și fără a afecta aplicarea sa integrală cu alte părți.

Capitolul XII – Modificări ale Convenției

Articolul 44 – Modificările

1. Orice propunere de modificare a prezentei Convenții prezentată de către o Parte se comunică Secretarului General al Consiliului Europei care o înaintează statelor membre ale Consiliului Europei, oricărui alt stat semnatar, oricărui stat Parte, Comunității Europene, oricărui stat invitat să semneze prezenta Convenție potrivit prevederilor articolului 45, alineatul 1, și oricărui stat invitat să adere la prezenta Convenție potrivit prevederilor articolului 46, alineatul 1.

2. Orice modificare propusă de către o parte se comunică Comitetului European pe Probleme Penale (CDPC), opinia acestuia asupra modificării propuse fiind depusă apoi la Comitetul de Miniștri.

3. Comitetul de Miniștri examinează modificarea propusă și opinia depusă de către CDPC și, după consultarea cu Părțile la prezenta Convenție care nu sunt membre, poate adopta modificarea.

4. Textul oricărei modificări adoptate de către Comitetul de Miniștri în conformitate cu alineatul 3 din prezentul articol se înaintează părților spre acceptare.

5. Orice modificare adoptată potrivit alineatului 3 din prezentul articol intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de o lună de la data la care toate părțile au informat Secretarul General despre acceptarea acesteia.

Capitolul XIII – Clauze finale

Articolul 45 – Semnarea și intrarea în vigoare

1. Prezenta Convenție este deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre și care au participat la elaborarea acesteia, precum și Comunității Europene.
2. Prezenta Convenție este supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare se depun la Secretarul General al Consiliului Europei.
3. Prezenta Convenție intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de trei luni de la data la care 5 semnatare, dintre care cel puțin 3 state membre ale Consiliului Europei, și-au exprimat consimțământul în legătură cu obligativitatea prevederilor Convenției în conformitate cu prevederile alineatului precedent.
4. Pentru orice stat menționat la alineatul 1 sau Comunitatea Europeană, care își exprimă ulterior consimțământul în legătură cu obligativitatea prevederilor acesteia, Convenția intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de trei luni de la data depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare.

Articolul 46 – Aderarea la Convenție

1. După intrarea în vigoare a prezentei Convenții, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, după consultarea cu părțile la prezenta Convenție și după ce a obținut consimțământul unanim al acestora, poate invita pe orice stat care nu este membru al Consiliului Europei și care nu a participat la elaborarea Convenției, să adere la prezenta Convenție prin intermediul unei decizii adoptate de către majoritatea prevăzută la articolul 20d din Statutul Consiliului Europei, și prin votul unanim al reprezentanților Statelor Contractante care au dreptul de a face parte din Comitetul de Miniștri.
2. Pentru orice stat care aderă la prezenta Convenție, Convenția intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de trei luni de la data depunerii instrumentului său de aderare la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 47 – Aplicarea teritorială

1. Orice stat sau Comunitatea Europeană poate, fie la momentul semnării, fie la cel al depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, să precizeze teritoriul sau teritoriile cărora urmează să li se aplice prezenta Convenție.
2. Orice Parte poate, la orice dată ulterioară, prin intermediul unei declarații adresate Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentei Convenții la orice alt teritoriu precizat în declarație ale cărei relații internaționale și le asumă sau în numele căruia este împuternicită să facă angajamente. Pentru un asemenea teritoriu, Convenția intră în vigoare în prima zi

a lunii ce urmează expirării termenului de trei luni de la data primirii declarației de către Secretarul General.

3. Orice declarație făcută potrivit primelor două alineate poate fi retrasă, în legătură cu oricare teritoriu precizat în aceasta, prin intermediul unei notificări adresate Secretarului General al Consiliului Europei. Retragerea începe să producă efecte în prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de trei luni de la data primirii notificării respective de către Secretarul General.

Articolul 48 – Rezervele

Nici o rezervă, referitoare prevederile prezentei Convenții nu este admisă, cu excepția celor prevăzute în mod expres. Orice rezervă poate fi retrasă în orice moment.

Articolul 49 – Denunțarea

1. Orice Parte poate, în orice moment, să denunțe prezenta Convenție prin intermediul unei notificări adresate Secretarului General al Consiliului Europei.

2. Denunțarea produce efecte începând cu prima zi a lunii ce urmează expirării termenului de trei luni de la data primirii notificării respective de către Secretarul General.

Articolul 50 – Notificarea

Secretarul General al Consiliului Europei notifică statele membre ale Consiliului Europei, orice stat semnatar, orice stat parte, Comunitatea Europeană, orice stat invitat să semneze prezenta Convenție potrivit prevederilor articolului 45 și orice stat invitat să adere la prezenta Convenție potrivit prevederilor articolului 46 în legătură cu:

- a. orice semnare a Convenției;
- b. depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare;
- c. orice dată a intrării în vigoare a prezentei Convenții în conformitate cu articolele 45 și 46;
- d. orice modificare adoptată potrivit prevederilor articolului 44 și data la care modificarea respectivă intră în vigoare;
- e. orice denunțare formulată potrivit prevederilor articolului 49;
- f. orice alt act, notificare sau comunicare referitoare la prezenta Convenție;
- g. orice rezervă formulată potrivit articolului 48.

Drept pentru care subsemnații, fiind împuterniciți în mod corespunzător, au semnat prezenta Convenție.

Adoptată la Lanzarote, astăzi 25 octombrie 2007, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind autentice, într-un singur exemplar care se depune la arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei transmite copii certificate fiecărui stat membru al Consiliului Europei, statelor nemembre care au participat la elaborarea prezentei Convenții, Comunității Europene și oricărui stat invitat să adere la prezenta Convenție.

J. M. Dom.
cc originalul
Amey

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Council of Europe Treaty Series - No. 201

**Council of Europe Convention
on the Protection of Children
against Sexual Exploitation
and Sexual Abuse**

Lanzarote, 25.X.2007

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that every child has the right to such measures of protection as are required by his or her status as a minor, on the part of his or her family, society and the State;

Observing that the sexual exploitation of children, in particular child pornography and prostitution, and all forms of sexual abuse of children, including acts which are committed abroad, are destructive to children's health and psycho-social development;

Observing that the sexual exploitation and sexual abuse of children have grown to worrying proportions at both national and international level, in particular as regards the increased use by both children and perpetrators of information and communication technologies (ICTs), and that preventing and combating such sexual exploitation and sexual abuse of children require international co-operation;

Considering that the well-being and best interests of children are fundamental values shared by all member States and must be promoted without any discrimination;

Recalling the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Governments of the Council of Europe (Warsaw, 16-17 May 2005), calling for the elaboration of measures to stop sexual exploitation of children;

Recalling in particular the Committee of Ministers Recommendation No. R (91) 11 concerning sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults, Recommendation Rec(2001)16 on the protection of children against sexual exploitation, and the Convention on Cybercrime (ETS No. 185), especially Article 9 thereof, as well as the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (CETS No. 197);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5), the revised European Social Charter (1996, ETS No. 163), and the European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996, ETS No. 160);

Also bearing in mind the United Nations Convention on the Rights of the Child, especially Article 34 thereof, the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, as well as the International Labour Organization Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour;

Bearing in mind the Council of the European Union Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography (2004/68/JHA), the Council of the European Union Framework Decision on the standing of victims in criminal proceedings (2001/220/JHA), and the Council of the European Union Framework Decision on combating trafficking in human beings (2002/629/JHA);

Taking due account of other relevant international instruments and programmes in this field, in particular the Stockholm Declaration and Agenda for Action, adopted at the 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (27-31 August 1996), the Yokohama Global Commitment adopted at the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (17-20 December 2001), the Budapest Commitment and Plan of Action, adopted at the preparatory Conference for the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (20-21 November 2001), the United Nations General Assembly Resolution S-27/2 “A world fit for children” and the three-year programme “Building a Europe for and with children”, adopted following the 3rd Summit and launched by the Monaco Conference (4-5 April 2006);

Determined to contribute effectively to the common goal of protecting children against sexual exploitation and sexual abuse, whoever the perpetrator may be, and of providing assistance to victims;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international instrument focusing on the preventive, protective and criminal law aspects of the fight against all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, non-discrimination principle and definitions

Article 1 – Purposes

- 1 The purposes of this Convention are to:
 - a prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protect the rights of child victims of sexual exploitation and sexual abuse;
 - c promote national and international co-operation against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Article 2 – Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Article 3 – Definitions

For the purposes of this Convention:

- a “child” shall mean any person under the age of 18 years;
- b “sexual exploitation and sexual abuse of children” shall include the behaviour as referred to in Articles 18 to 23 of this Convention;
- c “victim” shall mean any child subject to sexual exploitation or sexual abuse.

*Chapter II – Preventive measures**Article 4 – Principles*

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and to protect children.

Article 5 – Recruitment, training and awareness raising of persons working in contact with children

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage awareness of the protection and rights of children among persons who have regular contacts with children in the education, health, social protection, judicial and law-enforcement sectors and in areas relating to sport, culture and leisure activities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 have an adequate knowledge of sexual exploitation and sexual abuse of children, of the means to identify them and of the possibility mentioned in Article 12, paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with its internal law, to ensure that the conditions to accede to those professions whose exercise implies regular contacts with children ensure that the candidates to these professions have not been convicted of acts of sexual exploitation or sexual abuse of children.

Article 6 – Education for children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that children, during primary and secondary education, receive information on the risks of sexual exploitation and sexual abuse, as well as on the means to protect themselves, adapted to their evolving capacity. This information, provided in collaboration with parents, where appropriate, shall be given within a more general context of information on sexuality and shall pay special attention to situations of risk, especially those involving the use of new information and communication technologies.

Article 7 - Preventive intervention programmes or measures

Each Party shall ensure that persons who fear that they might commit any of the offences established in accordance with this Convention may have access, where appropriate, to effective intervention programmes or measures designed to evaluate and prevent the risk of offences being committed.

Article 8 – Measures for the general public

- 1 Each Party shall promote or conduct awareness raising campaigns addressed to the general public providing information on the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children and on the preventive measures which can be taken.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent or prohibit the dissemination of materials advertising the offences established in accordance with this Convention.

Article 9 – Participation of children, the private sector, the media and civil society

- 1 Each Party shall encourage the participation of children, according to their evolving capacity, in the development and the implementation of state policies, programmes or others initiatives concerning the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 Each Party shall encourage the private sector, in particular the information and communication technology sector, the tourism and travel industry and the banking and finance sectors, as well as civil society, to participate in the elaboration and implementation of policies to prevent sexual exploitation and sexual abuse of children and to implement internal norms through self-regulation or co-regulation.
- 3 Each Party shall encourage the media to provide appropriate information concerning all aspects of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the independence of the media and freedom of the press.
- 4 Each Party shall encourage the financing, including, where appropriate, by the creation of funds, of the projects and programmes carried out by civil society aiming at preventing and protecting children from sexual exploitation and sexual abuse.

Chapter III – Specialised authorities and co-ordinating bodies

Article 10 – National measures of co-ordination and collaboration

- 1 Each Party shall take the necessary measures to ensure the co-ordination on a national or local level between the different agencies in charge of the protection from, the prevention of and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, notably the education sector, the health sector, the social services and the law-enforcement and judicial authorities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to set up or designate:
 - a independent competent national or local institutions for the promotion and protection of the rights of the child, ensuring that they are provided with specific resources and responsibilities;
 - b mechanisms for data collection or focal points, at the national or local levels and in collaboration with civil society, for the purpose of observing and evaluating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the requirements of personal data protection.
- 3 Each Party shall encourage co-operation between the competent state authorities, civil society and the private sector, in order to better prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

Chapter IV – Protective measures and assistance to victims

Article 11 – Principles

- 1 Each Party shall establish effective social programmes and set up multidisciplinary structures to provide the necessary support for victims, their close relatives and for any person who is responsible for their care.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that when the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the protection and assistance measures provided for children shall be accorded to him or her pending verification of his or her age.

Article 12 – Reporting suspicion of sexual exploitation or sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals called upon to work in contact with children do not constitute an obstacle to the possibility, for those professionals, of their reporting to the services responsible for child protection any situation where they have reasonable grounds for believing that a child is the victim of sexual exploitation or sexual abuse.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or suspects, in good faith, sexual exploitation or sexual abuse of children to report these facts to the competent services.

Article 13 – Helplines

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage and support the setting up of information services, such as telephone or Internet helplines, to provide advice to callers, even confidentially or with due regard for their anonymity.

Article 14 – Assistance to victims

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to assist victims, in the short and long term, in their physical and psycho-social recovery. Measures taken pursuant to this paragraph shall take due account of the child's views, needs and concerns.
- 2 Each Party shall take measures, under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.
- 3 When the parents or persons who have care of the child are involved in his or her sexual exploitation or sexual abuse, the intervention procedures taken in application of Article 11, paragraph 1, shall include:
 - the possibility of removing the alleged perpetrator;
 - the possibility of removing the victim from his or her family environment. The conditions and duration of such removal shall be determined in accordance with the best interests of the child.
- 4 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons who are close to the victim may benefit, where appropriate, from therapeutic assistance, notably emergency psychological care.

Chapter V – Intervention programmes or measures

Article 15 – General principles

- 1 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, effective intervention programmes or measures for the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with a view to preventing and minimising the risks of repeated offences of a sexual nature against children. Such programmes or measures shall be accessible at any time during the proceedings, inside and outside prison, according to the conditions laid down in internal law.
- 2 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, the development of partnerships or other forms of co-operation between the competent

authorities, in particular health-care services and the social services, and the judicial authorities and other bodies responsible for following the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2.

- 3 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the dangerousness and possible risks of repetition of the offences established in accordance with this Convention, by the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with the aim of identifying appropriate programmes or measures.
- 4 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the effectiveness of the programmes and measures implemented.

Article 16 – Recipients of intervention programmes and measures

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons subject to criminal proceedings for any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1, under conditions which are neither detrimental nor contrary to the rights of the defence and to the requirements of a fair and impartial trial, and particularly with due respect for the rules governing the principle of the presumption of innocence.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons convicted of any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1.
- 3 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that intervention programmes or measures are developed or adapted to meet the developmental needs of children who sexually offend, including those who are below the age of criminal responsibility, with the aim of addressing their sexual behavioural problems.

Article 17 – Information and consent

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that the persons referred to in Article 16 to whom intervention programmes or measures have been proposed are fully informed of the reasons for the proposal and consent to the programme or measure in full knowledge of the facts.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons to whom intervention programmes or measures have been proposed may refuse them and, in the case of convicted persons, that they are made aware of the possible consequences a refusal might have.

Chapter VI – Substantive criminal law

Article 18 – Sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a engaging in sexual activities with a child who, according to the relevant provisions of national law, has not reached the legal age for sexual activities;

- b engaging in sexual activities with a child where:
 - use is made of coercion, force or threats; or
 - abuse is made of a recognised position of trust, authority or influence over the child, including within the family; or
 - abuse is made of a particularly vulnerable situation of the child, notably because of a mental or physical disability or a situation of dependence.
- 2 For the purpose of paragraph 1 above, each Party shall decide the age below which it is prohibited to engage in sexual activities with a child.
- 3 The provisions of paragraph 1.a are not intended to govern consensual sexual activities between minors.

Article 19 – Offences concerning child prostitution

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a recruiting a child into prostitution or causing a child to participate in prostitution;
 - b coercing a child into prostitution or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
 - c having recourse to child prostitution.
- 2 For the purpose of the present article, the term “child prostitution” shall mean the fact of using a child for sexual activities where money or any other form of remuneration or consideration is given or promised as payment, regardless if this payment, promise or consideration is made to the child or to a third person.

Article 20 – Offences concerning child pornography

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct, when committed without right, is criminalised:
 - a producing child pornography;
 - b offering or making available child pornography;
 - c distributing or transmitting child pornography;
 - d procuring child pornography for oneself or for another person;
 - e possessing child pornography;

- f knowingly obtaining access, through information and communication technologies, to child pornography.
- 2 For the purpose of the present article, the term “child pornography” shall mean any material that visually depicts a child engaged in real or simulated sexually explicit conduct or any depiction of a child’s sexual organs for primarily sexual purposes.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.a and e to the production and possession of pornographic material:
- consisting exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child;
 - involving children who have reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, where these images are produced and possessed by them with their consent and solely for their own private use.
- 4 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.f.

Article 21 – Offences concerning the participation of a child in pornographic performances

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
- a recruiting a child into participating in pornographic performances or causing a child to participate in such performances;
 - b coercing a child into participating in pornographic performances or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
 - c knowingly attending pornographic performances involving the participation of children.
- 2 Each Party may reserve the right to limit the application of paragraph 1.c to cases where children have been recruited or coerced in conformity with paragraph 1.a or b.

Article 22 – Corruption of children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional causing, for sexual purposes, of a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, to witness sexual abuse or sexual activities, even without having to participate.

Article 23 – Solicitation of children for sexual purposes

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional proposal, through information and communication technologies, of an adult to meet a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, for the purpose of committing any of the offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.a, or Article 20, paragraph 1.a, against him or her, where this proposal has been followed by material acts leading to such a meeting.

Article 24 – Aiding or abetting and attempt

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with this Convention.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 20, paragraph 1.b, d, e and f, Article 21, paragraph 1.c, Article 22 and Article 23.

Article 25 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:
 - a in its territory; or
 - b on board a ship flying the flag of that Party; or
 - c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
 - d by one of its nationals; or
 - e by a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 3 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1.e of this article.

- 4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21, paragraph 1.a and b, of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraph 1.d is not subordinated to the condition that the acts are criminalised at the place where they were performed.
- 5 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to limit the application of paragraph 4 of this article, with regard to offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.b, second and third indents, to cases where its national has his or her habitual residence in its territory.
- 6 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21 of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1.d and e is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or a denunciation from the State of the place where the offence was committed.
- 7 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality.
- 8 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.
- 9 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 26 – Corporate liability

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable for an offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:
 - a power of representation of the legal person;
 - b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
 - c an authority to exercise control within the legal person.
- 2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in

accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

- 3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 27 – Sanctions and measures

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 26 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions which shall include monetary criminal or non-criminal fines and may include other measures, in particular:
 - a exclusion from entitlement to public benefits or aid;
 - b temporary or permanent disqualification from the practice of commercial activities;
 - c placing under judicial supervision;
 - d judicial winding-up order.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to:
 - a provide for the seizure and confiscation of:
 - goods, documents and other instrumentalities used to commit the offences established in accordance with this Convention or to facilitate their commission;
 - proceeds derived from such offences or property the value of which corresponds to such proceeds;
 - b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of bona fide third parties, or to deny the perpetrator, temporarily or permanently, the exercise of the professional or voluntary activity involving contact with children in the course of which the offence was committed.
- 4 Each Party may adopt other measures in relation to perpetrators, such as withdrawal of parental rights or monitoring or supervision of convicted persons.

- 5 Each Party may establish that the proceeds of crime or property confiscated in accordance with this article can be allocated to a special fund in order to finance prevention and assistance programmes for victims of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 28 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

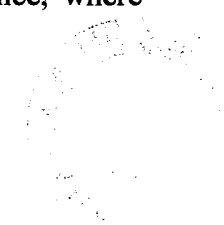
- a the offence seriously damaged the physical or mental health of the victim;
- b the offence was preceded or accompanied by acts of torture or serious violence;
- c the offence was committed against a particularly vulnerable victim;
- d the offence was committed by a member of the family, a person cohabiting with the child or a person having abused his or her authority;
- e the offence was committed by several people acting together;
- f the offence was committed within the framework of a criminal organisation;
- g the perpetrator has previously been convicted of offences of the same nature.

Article 29 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter VII – Investigation, prosecution and procedural law

Article 30 – Principles

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and criminal proceedings are carried out in the best interests and respecting the rights of the child.
 - 2 Each Party shall adopt a protective approach towards victims, ensuring that the investigations and criminal proceedings do not aggravate the trauma experienced by the child and that the criminal justice response is followed by assistance, where appropriate.
-

- 3 Each Party shall ensure that the investigations and criminal proceedings are treated as priority and carried out without any unjustified delay.

- 4 Each Party shall ensure that the measures applicable under the current chapter are not prejudicial to the rights of the defence and the requirements of a fair and impartial trial, in conformity with Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.
- 5 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of its internal law:
 - to ensure an effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention, allowing, where appropriate, for the possibility of covert operations;
 - to enable units or investigative services to identify the victims of the offences established in accordance with Article 20, in particular by analysing child pornography material, such as photographs and audiovisual recordings transmitted or made available through the use of information and communication technologies.

Article 31 – General measures of protection

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and criminal proceedings, in particular by:
 - a informing them of their rights and the services at their disposal and, unless they do not wish to receive such information, the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein as well as the outcome of their cases;
 - b ensuring, at least in cases where the victims and their families might be in danger, that they may be informed, if necessary, when the person prosecuted or convicted is released temporarily or definitively;
 - c enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and to choose the means of having their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;
 - d providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;
 - e protecting their privacy, their identity and their image and by taking measures in accordance with internal law to prevent the public dissemination of any information that could lead to their identification;
 - f providing for their safety, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation, retaliation and repeat victimisation;

- g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided, unless the competent authorities establish otherwise in the best interests of the child or when the investigations or proceedings require such contact.
- 2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.
 - 3 Each Party shall ensure that victims have access, provided free of charge where warranted, to legal aid when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.
 - 4 Each Party shall provide for the possibility for the judicial authorities to appoint a special representative for the victim when, by internal law, he or she may have the status of a party to the criminal proceedings and where the holders of parental responsibility are precluded from representing the child in such proceedings as a result of a conflict of interest between them and the victim.
 - 5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
 - 6 Each Party shall ensure that the information given to victims in conformity with the provisions of this article is provided in a manner adapted to their age and maturity and in a language that they can understand.

Article 32 – Initiation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, and that the proceedings may continue even if the victim has withdrawn his or her statements.

Article 33 – Statute of limitation

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the statute of limitation for initiating proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 18, 19, paragraph 1.a and b, and 21, paragraph 1.a and b, shall continue for a period of time sufficient to allow the efficient starting of proceedings after the victim has reached the age of majority and which is commensurate with the gravity of the crime in question.

Article 34 – Investigations

- 1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons, units or services in charge of investigations are specialised in the field of combating sexual exploitation and sexual abuse of children or that persons are trained for this purpose. Such units or services shall have adequate financial resources.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations.

Article 35 – Interviews with the child

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that:
 - a interviews with the child take place without unjustified delay after the facts have been reported to the competent authorities;
 - b interviews with the child take place, where necessary, in premises designed or adapted for this purpose;
 - c interviews with the child are carried out by professionals trained for this purpose;
 - d the same persons, if possible and where appropriate, conduct all interviews with the child;
 - e the number of interviews is as limited as possible and in so far as strictly necessary for the purpose of criminal proceedings;
 - f the child may be accompanied by his or her legal representative or, where appropriate, an adult of his or her choice, unless a reasoned decision has been made to the contrary in respect of that person.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that all interviews with the victim or, where appropriate, those with a child witness, may be videotaped and that these videotaped interviews may be accepted as evidence during the court proceedings, according to the rules provided by its internal law.
- 3 When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the measures established in paragraphs 1 and 2 shall be applied pending verification of his or her age.

Article 36 – Criminal court proceedings

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, with due respect for the rules governing the autonomy of legal professions, to ensure that training on children's rights and sexual exploitation and sexual abuse of children is available for the benefit of all persons involved in the proceedings, in particular judges, prosecutors and lawyers.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure, according to the rules provided by its internal law, that:
 - a the judge may order the hearing to take place without the presence of the public;

- b the victim may be heard in the courtroom without being present, notably through the use of appropriate communication technologies.

Chapter VIII – Recording and storing of data

Article 37 – Recording and storing of national data on convicted sexual offenders

- 1 For the purposes of prevention and prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to collect and store, in accordance with the relevant provisions on the protection of personal data and other appropriate rules and guarantees as prescribed by domestic law, data relating to the identity and to the genetic profile (DNA) of persons convicted of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of a single national authority in charge for the purposes of paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the information referred to in paragraph 1 can be transmitted to the competent authority of another Party, in conformity with the conditions established in its internal law and the relevant international instruments.

Chapter IX – International co-operation

Article 38 – General principles and measures for international co-operation

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:
 - a preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protecting and providing assistance to victims;
 - c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.
- 3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters or extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for legal assistance or extradition from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters or extradition in respect of the offences established in accordance with this Convention.

- 4 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, prevention and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children in assistance programmes for development provided for the benefit of third states.

Chapter X – Monitoring mechanism

Article 39 – Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.
- 3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 40 – Other representatives

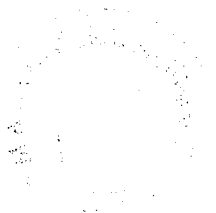
- 1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Commissioner for Human Rights, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties.
- 2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.
- 3 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 4 Representatives appointed under paragraphs 1 to 3 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 41 – Functions of the Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 3 The Committee of the Parties shall also, where appropriate:

- a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;

- b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments.
- 4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions pursuant to this article.
 - 5 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter XI – Relationship with other international instruments

Article 42 – Relationship with the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, and is intended to enhance the protection afforded by them and develop and complement the standards contained therein.

Article 43 – Relationship with other international instruments

- 1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for child victims of sexual exploitation or sexual abuse.
- 2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.
- 3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

Chapter XII – Amendments to the Convention

Article 44 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45, paragraph 1, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46, paragraph 1.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter XIII – Final clauses

Article 45 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration as well as the European Community.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 5 signatories, including at least 3 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three

months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 46 – Accession to the Convention

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 47 – Territorial application

- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 48 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservations expressly established. Any reservation may be withdrawn at any time.

Article 49 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 50 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45 and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46 of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 45 and 46;
- d any amendment adopted in accordance with Article 44 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any reservation made under Article 48;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 49;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Lanzarote, this 25th day of October 2007, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

Confirmation en original
[Signature]